

PRAWO KONSTYTUCYJNE

SEMESTR LETNI 2018/2019

mgr Anna Kuchciak

ZASADA PODZIAŁU WŁADZY

ART. 10 KONSTYTUCJI RP

art. 95 ust. 1 Konstytucji RP

Władzę ustawodawczą w Rzeczypospolitej Polskiej sprawują Sejm i Senat.

ZASADA SUWERENNOŚCI NARODU

ART. 4 KONSTYTUCJI RP

DEMOKRACJA
BEZPOŚREDNIA

DEMOKRACJA
PRZEDSTAWICIELSKA

P A R L A M E N T

G E N E Z A

DWUZIBOWOŚĆ PARLAMENTU (BIKAMERALIZM)

SEJM + SENAT

(PO 1946 R. PARLAMENT JEDNOIZBOWY;
W 1989 R. PRZYWRÓCONO SENAT.)

DWUIZBOWOŚĆ NIERÓWNOZRĘDNA (NIESYMETRYCZNA) – zob. szerzej: wyrok z 23 lutego 1999 r., sygn. K 25/98
brak równouprawnienia (silniejsza pozycja Sejmu)

PROCES USTAWODAWCZY, NP.: ART. 120 KONSTYTUCJI RP, ART. 121 UST. 3
KONSTYTUCJI RP;
ART. 98 UST. 3 i 4 KONSTYTUCJI RP:

*3. Sejm może skrócić swoją kadencję uchwałą podjętą większością co najmniej 2/3 głosów ustawowej liczby posłów. **Skrócenie kadencji Sejmu oznacza jednoczesne skrócenie kadencji Senatu.** Przepis ust. 5 stosuje się odpowiednio.*

*4. Prezydent Rzeczypospolitej, po zasięgnięciu opinii Marszałka Sejmu i Marszałka Senatu, może w przypadkach określonych w Konstytucji zarządzić skrócenie kadencji Sejmu. **Wraz ze skróceniem kadencji Sejmu skrócona zostaje również kadencja Senatu.***

+

AUTONOMIA PARLAMENTARNA

(ZASADA AUTONOMII PARLAMENTU)

zob. orzeczenie TK z 26 stycznia 1993 r., sygn. U 10/92; wyrok TK z 14 kwietnia 1999 r., sygn. K 8/99.

ASPEKT FORMALNY

ASPEKT MATERIALNY

REGULAMINOWA

PERSONALNA

BUDŻETOWO - FINANSOWA

TERYTORIALNA

JURYSDYKCYJNA

ART. 112 KONSTYTUCJI RP:

Organizację wewnętrzną i porządek prac Sejmu oraz tryb powoływania i działalności jego organów, jak też sposób wykonywania konstytucyjnych i ustawowych obowiązków organów państwowych wobec Sejmu określa regulamin Sejmu uchwalony przez Sejm.

ART. 124 KONSTYTUCJI RP:

*Do Senatu stosuje się odpowiednio przepisy art. 110, **art. 112**, art. 113 i art. 120.*

REGULAMIN SEJMU (SENATU) → forma **U C H W A Ł Y**

ZASADA KADENCYJNOŚCI

zob. orzeczenie TK z 23 kwietnia 1996 r., sygn. K. 29/95; wyrok TK z 26 maja 1998 r., sygn. K. 17/98

art. 98 ust. 1 Konstytucji RP

*Sejm i Senat są wybierane na **czteroletnie kadencje**. Kadencje Sejmu i Senatu **rozpoczynają się z dniem zebrania się Sejmu na pierwsze posiedzenie i trwają do dnia poprzedzającego dzień zebrania się Sejmu następnej kadencji.***

tw. okres międzykadencyjny

4 - LETNIA KADENCJA

A L E :

SAMOROZWIĄZANIE

(uchwała Sejmu o tzw. samorozwiązaniu)

<4

art. 98 ust. 3 Konstytucji RP

*Sejm może skrócić swoją kadencję **uchwałą podjętą większością co najmniej 2/3 głosów ustawowej liczby posłów**. Skrócenie kadencji Sejmu oznacza jednoczesne skrócenie kadencji Senatu. **Przepis ust. 5 stosuje się odpowiednio.***

+ art. 98 ust. 5 Konstytucji RP

Prezydent Rzeczypospolitej, zarządzając skrócenie kadencji Sejmu, zarządza jednocześnie wybory do Sejmu i Senatu i wyznacza ich datę na dzień przypadający nie później niż w ciągu 45 dni od dnia zarządzenia skrócenia kadencji Sejmu. Prezydent Rzeczypospolitej zwołuje pierwsze posiedzenie nowo wybranego Sejmu nie później niż na 15 dzień po dniu przeprowadzenia wyborów.

brak dod. przesłanek, w każdym momencie

ALE: art. 228 ust. 7

Konstytucji RP

art. 228 ust. 7 Konstytucji RP

*W czasie stanu nadzwyczajnego oraz w ciągu 90 dni po jego zakończeniu **nie może być skrócona kadencja Sejmu**, przeprowadzane referendum ogólnokrajowe, nie mogą być przeprowadzane wybory do Sejmu, Senatu, organów samorządu terytorialnego oraz wybory Prezydenta Rzeczypospolitej, **a kadencje tych organów ulegają odpowiedniemu przedłużeniu**. Wybory do organów samorządu terytorialnego są możliwe tylko tam, gdzie nie został wprowadzony stan nadzwyczajny*

SKRÓCENIE KADENCJI SEJMU RP PRZEZ PREZYDENTA RP

(postanowienie Prezydenta RP publikowane w Dz. U.)

art. 98 ust. 4 Konstytucji RP

*Prezydent Rzeczypospolitej, po zasięgnięciu opinii Marszałka Sejmu i Marszałka Senatu, **może w przypadkach określonych w Konstytucji zarządzić skrócenie kadencji Sejmu**. Wraz ze skróceniem kadencji Sejmu skrócona zostaje również kadencja Senatu.*

+ art. 144 ust. 3 pkt 3 Konstytucji RP
(p r e r o g a t y w a)

OBLIGATORYJNE

art. 155 ust. 2 Konstytucji RP

*W razie **nieudzielenia Radzie Ministrów wotum zaufania** w trybie określonym w ust. 1, **Prezydent Rzeczypospolitej skracając kadencję Sejmu i zarządza wybory.***

FAKULTATYWNE

art. 225 Konstytucji RP

*Jeżeli **w ciągu 4 miesięcy** od dnia przedłożenia Sejmowi **projektu ustawy budżetowej nie zostanie ona przedstawiona Prezydentowi Rzeczypospolitej do podpisu**, **Prezydent Rzeczypospolitej może w ciągu 14 dni zarządzić skrócenie kadencji Sejmu.***

↳ **ZARZĄDZENIE WYBORÓW**
(art. 98 ust. 5 Konstytucji RP)

>4

ZASADA DYSKONTYNUACJI PRAC PARLAMENTU

brak bezpośredniego umocowania w Konstytucji RP

zob. postanowienie TK z 17
grudnia 2007 r., sygn. Pp 1/07

WYJĄTKI:

- art. 4 ust. 3 ustawy z dnia 24 czerwca 1999 r. o wykonywaniu inicjatywy ustawodawczej przez obywateli,
- art. 11 ust. 4 ustawy z dnia 9 maja 1996 r. o wykonywaniu mandatu posła i senatora,
- art. 21 ustawy z dnia 21 stycznia 1999 r. o sejmowej komisji śledczej,
- art. 126g Regulaminu Sejmu,
- art. 148e Regulaminu Sejmu.

~~ZASADA~~
~~SESYJNOŚCI~~
do 1989 r.

ZASADA PERMANENCJI

art. 98 ust. 1 Konstytucji RP
Sejm i Senat obradują na posiedzeniach.

istnieje możliwość zwoływania posiedzeń izby
w trakcie całej kadencji

art. 173 ust. 1-5 Regulaminu Sejmu

1. Posiedzenia Sejmu odbywają się w terminach ustalonych przez Prezydium Sejmu lub uchwałą Sejmu.
2. **Porządek dzienny** posiedzenia Sejmu ustala Marszałek Sejmu, po wysłuchaniu opinii Konwentu Seniorów.
3. Wnioski o uzupełnienie porządku dziennego mogą zgłaszać kluby, koła oraz grupy co najmniej 15 posłów, przedstawiając je Marszałkowi Sejmu w formie pisemnej do godziny 21.00 dnia poprzedzającego dzień rozpoczęcia posiedzenia Sejmu.
4. W przypadku braku jednolitej opinii Konwentu Seniorów w sprawie porządku dziennego posiedzenia, w spornych punktach porządku rozstrzyga Sejm, po przedstawieniu sprawy przez Marszałka Sejmu. Głosowanie nie jest poprzedzone debatą ani zadawaniem pytań.
5. Wnioski nieuwzględnione przez Marszałka Sejmu, o których mowa w ust. 3, stają się przedmiotem rozstrzygnięcia przez Sejm w terminie nieprzekraczającym czterech miesięcy od dnia ich złożenia.

**PORZĄDEK
DZIENNY**

ZASADA JAWNOŚCI PRAC PARLAMENTARNYCH

art. 113 Konstytucji RP
Posiedzenia Sejmu są jawne. Jeżeli wymaga tego dobro państwa, Sejm może bezwzględną większością głosów w obecności co najmniej połowy ustawowej liczby posłów, uchwalić tajność obrad.

art. 172 Regulaminu Sejmu

1. Posiedzenia Sejmu są jawne. **Jawność posiedzeń Sejmu zapewnia się w szczególności poprzez:**
 - 1) wcześniejsze informowanie opinii publicznej o posiedzeniach Sejmu,
 - 2) umożliwienie prasie, radiu i telewizji sporządzania sprawozdań z posiedzeń Sejmu,
 - 3) umożliwienie publiczności obserwowania obrad Sejmu z galerii w sali posiedzeń Sejmu, na zasadach określonych przez Marszałka Sejmu w przepisach porządkowych.
2. Sejm, na wniosek Prezydium Sejmu lub co najmniej 30 posłów, może uchwalić tajność obrad, jeżeli wymaga tego dobro Państwa.
3. Sejm rozstrzyga o tajności obrad bez udziału publiczności i przedstawicieli prasy, radia i telewizji, po wysłuchaniu uzasadnienia wniosku - bez debaty. Uchwała o tajności obrad podejmowana jest bezwzględną większością głosów w obecności co najmniej połowy ogólnej liczby posłów.

Prezentacja została przygotowana na podstawie:

→ Banaszak B., *Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej: komentarz*, Warszawa 2012 r.;

→ Banaszak B., *Prawo konstytucyjne*, Warszawa 2015 r.;

→ Garlicki L., *Polskie prawo konstytucyjne: zarys wykładu*, Warszawa 2016 r.;

→ Jabłoński M., Jarosz-Żukowska S., *Prawo konstytucyjne w formie pytań i odpowiedzi*, Wrocław 2003 r.